

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет
імені Лесі Українки

Кафедра кримінального права і процесу

Старко О.Л., Чупринський Б.О.

Кримінальне право України
Особлива частина
Методичні рекомендації щодо
підготовки до семінарських занять
(для здобувачів освіти 3 курсу денної форми навчання)

Волинський національний університет
імені Лесі Українки
2024

Іван

УДК 343.2(477)(073)

ББК 67.408.0(4УКР)р30-2

С 77

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки (Протокол № 6
від 21 лютого 2024 р.)*

Рецензенти:

Кравчук В.М. – доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права, професор

Савич С.С. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та фінансів Луцького інституту розвитку людини Університету “Україна”, доцент

Старко О.Л., Чупринський Б.О.

С 77 Кримінальне право України. Особлива частина: метод. реком. щодо підгот. до семінар. занять. (для здобувачів освіти 3 курсу денної форми навчання, 6 семестр). Луцьк: Волинс. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2024. 40 с.

Методичні рекомендації містять плани семінарських занять, завдання, вправи, задачі, а також перелік рекомендованої літератури.

УДК 343.2(477)(073)

ББК 67.408.0(4УКР)р30-2

© Старко О.Л., Чупринський Б.О. 2024

Вступ

Важливу роль у засвоєнні теорії кримінального права відіграють семінарські заняття. Семінарські заняття є однією з форм роботи здобувачів освіти денної та заочної форм навчання по оволодінню навчальним матеріалом з дисципліни “Кримінальне право України”.

Мета семінарських занять – це постановка та дискусійне обговорення найактуальніших питань кримінального права (з опрацюванням тем у вигляді рефератів, доповідей, співдоповідей, відповідей студентів тощо).

Семінарські заняття проводяться по основних питаннях курсу. Під час підготовки до семінарських занять студентам потрібно вивчити відповідні законодавчі та інші нормативні акти, які зазначені у навчальних завданнях. Джерелом потрібної для підготовки до семінару інформації є підручники і конспект лекцій, а з питання, що викликає підвищений інтерес – додаткова література.

При підготовці відповідей на питання, що містяться у завданнях, необхідно виробляти навички самостійної роботи з нормативним матеріалом. Слід використовувати також рекомендовані монографії, наукові публікації.

Підготовленість здобувача освіти до заняття засвідчується наявністю у нього конспекту, в якому цитуються положення нормативних актів, дається письмове вирішення практичних ситуацій. Відсутність конспекту свідчить про те, що здобувач освіти не готовий до заняття, і є підставою для виставлення йому незадовільної оцінки.

Виступаючи на семінарському занятті, здобувач освіти повинен викласти суть питання, запропонувати своє вирішення і обґрунтувати його. З дозволу науково-педагогічного працівника інші здобувачі освіти доповнюють доповідача або висловлюють свої точки зору.

У кінці обговорення науково-педагогічний працівник підсумовує його результати, висвітлює позитивні сторони і недоліки відповідей, виставляє оцінки у журнал.

ТЕМА. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Семінарське заняття № 1 (2 год.)

1. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 255, 255-1, 255-2, 255-3 КК України.
2. Кримінально-правова характеристика бандитизму (*проаналізувати відповідні вироки*).
3. Терористичний акт. Втягнення у вчинення терористичного акту. Публічні заклики до вчинення терористичного акту.
4. Створення терористичної групи чи терористичної організації. Сприяння вчиненню терористичного акту.
5. Перетинання державного кордону України з терористичною метою.

Семінарське заняття № 2 (2 год.)

1. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.
2. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.
3. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.
4. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами. Незаконне виготовлення ядерного вибухового пристрою чи пристрою, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію.
5. Напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення.
6. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки.

Виконати завдання:

1. Проаналізувати дані офіційної статистики стосовно кримінальних правопорушень, передбачених ст. 258 КК України за 2020- 2023 р., згідно даних звіту Офісу Генерального прокурора України “Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування” (URL:<https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...>).
2. Проаналізувати вироки за ст.ст. 255-270-1 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)
3. Охарактеризувати предмет кримінальних правопорушень за р. IX Особливої частини КК України (випишіть у зошит предмети кримінальних правопорушень проти громадської безпеки та знайдіть їх визначення у нормативно-правових актах або спеціальній літературі).
4. Складіть фабули, що відображають склади кримінальних правопорушень (звільнення від кримінальної відповідальності при позитивній посткримінальній поведінці) передбачених ч. 2 ст. 255, ч.6 ст. 255, ч. 1 ст.255-3,

Іван

ст. 257, ч. 2 ст. 258-2, ч.1 ст. 258-5, ч.1 ст. 258-6, ст. 261, ст. 269 КК України.

5. Задача 1. Сергій дізнався, що його односелець Мирон зберігає вдома чималі гроші. Він поділився інформацією з трьома знайомими, один з яких ще не досягнув повноліття. Парубки вирішили привласнити кошти. Для цього розробили план нападу та запаслися необхідним приладдям: за 200 доларів США через інтернет придбали пістолет Макарова та набої для нього, роздобули маски, мотузки, рукавиці, без відома малознайомого сусіда заволоділи його автомобілем Фіат, у сусідньому закинутому будинку облаштували спостережний пункт та протягом тижня спостерігали за мешканцями будинку Мирона. Напередодні злочину один з учасників угруповання зателефонував Мирону та запросив його до іншого населеного пункту з приводу ніби то виготовлення проектної документації на будинок. Нападники, побачивши, що Мирон сів за кермо та рушив у напрямку до вказаного місця зустрічі, попрямували до його обійстя. Прибувши на місце, вони вдерлися до помешкання. Погрожуючи зброєю дружині господаря, нападники зв'язали її, обшукали будинок та заволоділи грошима та ювелірними прикрасами на суму 500 000 грн.

Дайте кримінально-правову оцінку діянням Сергія. Варіант: В угрупованні, окрім Степана, брало участь іще 4 повнолітні особи.

6. Задача 2. Громадянин України Валерій, будучи радикально налаштованою особою, яка не сприймає державну владу в Україні, підтримуючи факт існування та ідеї так званої «Донецької народної республіки», діючи умисно, керуючись власними переконаннями, з метою дестабілізації суспільно-політичної обстановки та втрати авторитету органів державної влади України, міжнародного ускладнення а також впливу на прийняття рішень органами державної влади вступив у лави 3-ї окремої мотострілкової роти 141 першого Армійського корпусу народного ополчення «ДНР», в/ч 08803 та протягом 2014-2018 рр. активно брав участь у бойових діях проти військовослужбовців ЗС України та працівників правоохоронних органів за встановлення контролю над населеними пунктами міст Шахтарськ, Іловайськ Донецької області, а також захищав позиції «ДНР» поблизу міста Горлівка Донецької області. Дайте кримінально-правову оцінку діянням Валерія.

7. Задача 3. Студенти одного з факультетів університету Олексій, Тарас та Руслан ввечері готувалися до іспиту, який мав відбутися наступного дня. Тарас запропонував перерватися та повечеряти. Під час вечері Руслан приніс дві пляшки горілки. Студенти розпивали спиртні напої до ранку. За пів години до іспиту Олексій попросив Тараса перетелефонувати до поліції за номером 102 та повідомити про замінування корпусу університету, в аудиторії якого мав відбутися іспит. Розуміючи, що іспит у такому стані вони не складуть, Тарас зателефонував на лінію 102 та зробив відповідне повідомлення. У результаті евакуації студентів та викладачів корпусу університету та роботи поліції, рятувальних служб та інших підрозділів державі була заподіяна шкода у розмірі 500 000 гривень.

8. Задача 4. Артур, колекціонер речей періоду другої світової війни, історик за професією, хотів придбати пістолет «Вальтер», який використовувався Вермахтом як табельна вогнепальна зброя. З цією метою він розмістив

Іван

оголошення у мережі інтернет. Наступного дня Артурові перетелефонував 143 Аркадій, який запропонував придбати в нього цілком придатний до стрільби пістолет та 8 патронів до нього. Артур купив в Аркадія цей пістолет та набої до нього за 800 доларів США та знайшов місце для цієї зброї серед своєї колекції у металевому сейфі у приміщенні, яке обладнане сигналізацією. Чи вчинив Артур кримінальне правопорушення? Відповідь аргументуйте.

Задача 5. Павленко зберігав власну рушницю та патрони до неї у літній кухні свого будинку. Його 16-річний син Василь під час відсутності батьків узяв рушницю і замість порожньої гільзи помилково зарядив її патроном. Вирішивши налякати підлітків, Василь спрямував рушницю в бік одного з них – 13-річного Андрія і натиснув на гачок. Пролунав постріл, яким Андрія було вбито. Вирішіть питання про відповідальність Павленка та його сина.

Задача 6. Ніде не працюючий Волосюк, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, повідомив керівництво аеропорту про те, що на борту авіалайнера Одеса-Франкфурт закладено вибуховий пристрій. Як з'ясувалося пізніше, Волосюк зробив це на спір, щоб виграти пляшку горілки. Насправді ніякої вибухівки виявлено не було.

Дайте відповідь на запитання: чи підлягає Волосюк кримінальній відповідальності?

Задача 7. До хірурга високої кваліфікації Козирєва вночі прийшов незнайомец і, пообіцявши велику винагороду, попросив терміново прооперувати людину, життя якої було в небезпеці. Прибувши у приватний будинок, Козирєв побачив там не одного, а декількох осіб із вогнепальними пораненнями. Те, з чим він зіткнувся в будинку, дозволило зрозуміти, що він має справу з бандою, яка орудувала в місті впродовж останніх декількох місяців. Козирєв надав злочинцям необхідну медичну допомогу, за яку отримав обіцяну винагороду. Як і вимагали злочинці, про зв'язок з ними він нікому не повідомив.

Визначте, чи можна притягнути Козирєва до кримінальної відповідальності. Чи змінилася б кваліфікація діяння Козирєва, якщо б він і надалі на таких самих умовах надавав медичну допомогу учасникам банди?

Література до теми

1. Боровинський С.Б. Питання кваліфікації недбалого зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів. URL: *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 1. С. 304-310
2. Вознюк А. А. Встановлення або поширення злочинного впливу: актуальні питання кримінальної відповідальності. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2021. № 3(17). С. 21-37. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a29599a2-cd82-418d-9cd4-4db2a630f856/content>

3. Васильєв, А. А. Погроза вчиненням терористичного акту (ст. 258 КК України): проблема оцінки. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2020. № 2 (23). С. 121-128.
4. Васильєв А. А., Олішевський О. В. Погроза вчиненням терористичного акту (ст. 258 КК України): проблема оцінки. *Вісник Кримінологічної асоціації України* : зб. наук. праць. № 2 (23). 2020. С. 121—128.
5. Демидова Л. М. Охорона громадської безпеки в умовах воєнного стану: проблеми новелізації кримінального законодавства та судової практики. *Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні : матеріали міжнар. наук. конф., м. Харків, 5 трав. 2022 р.* / упоряд. та заг. ред.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; Нац. шк. суддів України ; Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права» ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2022. 310 с. С. 55-61.
6. Дудоров О.О., Вознюк О.О., Чернявський С.С. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені злочинною спільнотою (статті 255, 255-1, 255-2, 255-3, 256 Кримінального кодексу України): *науково-практичний коментар*. Вид-во : Норма права, 2021. 130 с.
7. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
8. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму від 16.05.2005 р. URL Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cogi-bin/laws>.
9. Калініченко Ю.В. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину : *монографія*. Харків : Право, 2019. 256 с.
10. Куц В.М., Кириченко О.В. Неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці (кримінально-правова характеристика та заходи протидії): *монографія*. Харків: Харків юридичний, 2006. 212 с.
11. Питання Комісії з питань правової реформи, Указ Президента України 584/2019, 7 серпня 2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5842019-28949>.
12. Порядок застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України у період дії воєнного стану, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2022 р. № 448. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448-2022-%D0%BF#n9>
13. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
14. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України: Закон України від 303.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text>
15. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
16. Про поведження з радіоактивними відходами: Закон України від 30.06.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/255/95-%D0%B2%D1%80#Text>
17. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Іван

11. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05#Text>
12. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами: URL: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02#Text>
13. Про управління відходами: Закон України від 20.06. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>
14. Серкевич І.Р., Серета В.В. Тероризм: кримінологічна детермінація і кримінально-правова протидія: *монографія* / за заг. ред. В.С. Канціра. Львів : ЛьвДУВС, 2016. С. 188 с.
14. Хавронюк М.І. Аналіз змін до ч. 3 статті 263 КК України та їх співвідношення із Законом України “Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України”. URL: <https://pravo.org.ua/blogs/dobrovilno-zdav-zbroyu-kryminalnoyi-vidprovidalnosti-ne-bude/>
15. Яремко Г.З. Асоціація норм про злочини терористичного характеру у Кримінальному кодексі України. *Право і суспільство*. № 1 частина 2 / 2020. С. 148-155.

ТЕМА. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Семінарське заняття № 3 (2 год.)

1. Порушення вимог законодавства про охорону праці.
2. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою.
3. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах.
4. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки.
5. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд.

Виконати завдання:

1. Проаналізувати вироби за ст.ст. 271-275 КК України (Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>)
2. Напишіть приклади (складіть фабули) вчинення таких кримінальних правопорушень: а) ч. 1 ст. 273 КК України; б) ч. 2 ст. 274 КК України; в) ч. 1 ст. 275 КК України.
3. Відмежуйте склади адміністративних правопорушень та склади кримінальних правопорушень: 1) ст. 41 КпАП України та ст. 271 КК України; 2) ст. 95 КпАП України та ст. 274 КК України.

4. Задача 1. На шахті «Червоноград», при здійсненні видобутку кам'яного вугілля сталася пожежа. Згідно висновку пожежно-технічної експертизи, причиною загорання стали занесені шахтарями у підземні виробки курильні приладдя (сірники, тютюнові вироби). Пожежу тривалий час не вдавалося загасити, оскільки, у виробку не було прокладено протипожежного трубопроводу, який би забезпечив необхідний тиск води для гасіння пожежі. Внаслідок пожежі загинула одна людина та спричинено матеріальну шкоду у розмірі 15 000 000 грн. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь шахтарів та відповідальної особи за дотриманням техніки безпеки на шахті.

5. Задача 2. Степан, виконуючи обов'язки машиніста-обхідника на ТЕС «Західенерго», під час проведення обходу, виявив забиття трубопроводу, відкрив ремонтний люк трубопроводу, внаслідок чого, вугільний пил з температурою близько 85 ° С став інтенсивно висипатися з трубопроводу, і перемішуватись з повітрям. Пилоповітряна суміш, яка утворилася, загорілася, і її підхопив вентиляційний та тепловий потоки. Це, у свою чергу, зумовило займання покриття даху, з швидким розвитком пожежі по всьому приміщенні залу і сильне задимлення приміщення. В результаті пожежі, від гострого отруєння чадним газом, загинуло 10 осіб. Крім цього, заподіяно матеріальну шкоду у розмірі 32 857 381,72 грн. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Степана.

6. Задача 3. У вечірній час, неповнолітні Юрій та Максим зайшли на територію недобудованого 9-ти поверхового будинку, який перебував на балансі ПАТ «Завод мінеральних добрив». Територія вказаного будинку не була огорожена, а також не було відповідних попереджувальних знаків. Зайшовши на територію будинку, неповнолітні піднялись на верхній поверх, де стали на балконну плиту, що раптово зірвалась та разом з плитою впали на землю з висоти 9-го поверху, в результаті чого Юрій від отриманих травм загинув на місці події, а Максим з отриманими тяжкими тілесними ушкодженнями був доставлений до ЦРЛ, де від отриманих травм помер. До кримінальної відповідальності було притягнуто інженера з технічного нагляду ПАТ «Завод мінеральних добрив», який був відповідальним за належний стан та безпеку будівель та споруд підприємства, який повідомив, що про наявність вказаного об'єкта (недобудованого будинку, будівництво якого припинилося у 1991 році) на балансі підприємства йому було невідомо, що підтвердилося поданими доказами у справі. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь інженера з технічного нагляду ПАТ «Завод мінеральних добрив».

7. Задача 4. У цеху ВАТ «Львівський цемент», виконувались роботи по очистці пилової камери на обертовій печі. Заступник начальника виробництва – начальник дільниці допустив до роботи бригаду старшого майстра не провівши з ними інструктаж. Під час виконання робіт по усуненню забиття пилової камери та очистці пилової камери на обертовій печі № 2 у пилівій камері стався обвал гарячого пилу, який під великим тиском висипався з усіх відчинених оглядових люків. При цьому троє слюсарів-ремонтників отримали важкі термічні опіки по всій поверхні тіла (понад 80% поверхні тіла). Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь заступника начальника виробництва – начальника дільниці.

Іван

8. Задача 5. Кирило, працюючи на посаді майстра цеху переробки сітки, дав завдання штампувальникам Григорію та Данилу виконувати роботи з вирівнювання сітчастих карт, допустивши їх до виконання робіт на необладнаній листопривильній машині. У той же день, під час виконання завдання відбулося затягування правої руки Григорія між валами листопривильної машини, що привели до ампутації правої верхньої кінцівки на рівні верхньої третини плеча. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Кирила.

Література до теми

1. Борисов В. І., Крайнік Г.С. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою: *Монографія*. Харків: Юрайт, 2012. 296 с.
2. Борисов В.І., Пащенко О.О. Злочини проти безпеки виробництва: поняття та види. Кримінальна відповідальність за порушення правил ядерної або радіаційної безпеки: *Монографія*. Х.: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. 224 с.
3. Дараганова Н.В. Кримінальна відповідальність за порушення вимог законодавства про охорону праці. *Юридична наука*. 2013. №5. С. 47-49.
4. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях): *навч. посіб.* / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2023. 520 с.
5. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
6. Маляренко В.Г., Борисов В.Й. Практика розгляду справ про порушення правил охорони праці й безпеки ведення робіт. Коментар судової практики з кримінальних справ: *Бюлетень законодавства й юридичної практики України*. 1996. № 6. С. 81-88.
7. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
9. Про поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 30 червня 1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/255/95-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва: *Постанова пленуму Верховного Суду України* від 12. 06. 2009 р. № 7.
11. Осадчий В.І. Злочини проти безпеки виробництва : *монографія*. К.: Інтерсервіс, 2012. 59 с.
12. Таран О. В., Сандул О.Г. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері незаконного обігу радіоактивних матеріалів. *Ядерна та радіаційна безпека*.

Тема 11. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Семінарське заняття № 4-5 (4 год.)

1. Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатації залізничного, водного, повітряного транспорту.

2. Кримінальні правопорушення, які посягають на безпеку руху та експлуатації автотранспорту і міського електротранспорту.

3. Інші кримінальні правопорушення, які посягають на безпечну роботу транспорту

Виконати завдання:

1. Проаналізувати вироби за ст.ст. 276-292 КК України: Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>

2. Відмежуйте незаконне заволодіння транспортним засобом від кримінальних правопорушень проти власності. Відмежуйте пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів від диверсії та інших суміжних кримінальних правопорушень.

3. Напишіть приклади (складіть фабули) вчинення таких кримінальних правопорушень: а) ч.3 ст. 276 КК України; б) ч. 2 ст. 277 КК України; в) ч. 2 ст. 278 КК України (за ознакою насильства, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого).

4. Визначте тип співвідношення норм, передбачених статтями (частинами статей): 1) ст. 291 та ст. 276, 281, 286 КК України; 2) ст. 291 та ст. 267, 269 КК України; 3) ст. 278 та ст. 289 КК України; 4) ст. 289 та ч. 3 ст. 190 (шляхом незаконних операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки); 5) ст. 287 та ст. 272 КК України.

5. **Задача 1.** Андрій разом з Олегом працювали на автомийці. Одного разу вони вирішили вночі таємно взяти покататись старий автомобіль Мазда, який клієнт залишив на 2 дні для хімчистки. Для цього Олег ввечері непомітно витяг ключі у менеджера автомийки, а вночі хлопці безперешкодно поїхали автомобілем на дискотеку. В стані алкогольного сп'яніння хлопці повертались додому близько 6 ранку з дискотеки. Андрій вирішив навчити керувати автомобілем Олега, якому було 15 років і про що Андрій не здогадувався. Олег, намагаючись похизуватися перед старшим колегою, розігнав автомобіль до швидкості 120 км/год та, не впоравшись з керуванням, влетів на швидкості у автобусну зупинку. В той час на зупинці перебувало двоє людей, які очікували на громадський транспорт. Обоє померли від отриманих в результаті наїзду

Іван

автомобіля травм. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Олега та Андрія.

6. Задача 2. Безробітний Вадим вирішив здати на металобрухт старий автомобіль Волга, який вже 3-ій рік стояв закинутим біля гаражів, з розбитими шибамися, без двигуна та коліс. Кому належав автомобіль Вадим не знав. Для реалізації задуманого Вадим домовився із знайомим Русланом, який працював на евакуаторі, що той відвезе автомобіль у пункт прийому металобрухту. Руслан знав, що власник автомобіля був 3 роки назад затриманий міліцією за вбивство і зараз перебуває у місцях позбавлення волі, але нічого про це Вадиму не сказав. На незаконно організованому пункті прийому металобрухту прийомщик Олег погодився прийняти автомобіль, хоча на нього не було жодних документів. За автомобіль Олег заплатив 30 нмдг. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Вадима, Руслана та Олега.

7. Задача 3. Павло повертався із Польщі через пункт пропуску Будомеж-Грушів. Оскільки була велика черга, то Павло тихцем попивав пиво, щоб згаяти час. Вже на стороні України Павло розігнав машину до 120 км/год, але асфальтове покриття закінчилось раптовим обривом, автомобіль підкинуло та понесло в напрямку п'ятиметрового кювету. В цей час по обочині йшов пішохід. Павло постійно сигналив, сподіваючись що пішохід відскочить, оскільки він втратив контроль над управлінням автомобілем. Однак останній не встиг зорієнтуватись і від наїзду загинув на місці. В крові Павла було виявлено 0.6 проміле етанолу. Жодних дорожніх знаків про вибоїни на дорозі або про погане дорожнє покриття не було. Обурені трагедією і тривалим невиконанням робіт по ремонту дороги Грушів-Львів мешканці села перекрили трасу на 1 день, не пропускаючи жоден транспорт, внаслідок чого роботу пункту пропуску було паралізовано (в черзі стояло 1500 автомобілей).

Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Павла та мешканців села.

Література до теми

1. Дудоров О.О., Ємельяненко В.В. Мовчан Р.О. Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння транспортним засобом: аналіз законодавчих новел. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 277-286.
2. Віскунов В.В. Кримінальна відповідальність за знищення, підробку або заміну номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу: *монографія* / наук. ред.. О.М. Костенко. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім.. Е.О. Дідоренка, 2013. 244 с.
3. Іванов Ю.Ф. Незаконне заволодіння транспортним засобом: кримінально-правовий та кримінологічний аспекти: *практ. посібник*. К.: ПАЛИВОДА А.В., 2008. 108 с.
4. Осадчий В.І. Злочини проти безпеки та експлуатації транспорту: *монографія*. К.: Вид. Європ. ун-ту, 2011. 151 с.
5. Про залізничний транспорт: Закон України від 14 травня 1996р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Про транспорт: Закон України від 26 вересня 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>

Іван

9. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23. 12. 2005 р. № 14 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05#Text>
7. Мисливий В. А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: *монографія*. Дніпропетровськ : Юрид. акад.. МВС, 2004. 380 с.
2. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері безпеки дорожнього руху: *навчальний посібник* / Назимко Є. С., Пилипенко Є. О., Лосич С. В., Печук І. С. Донецьк: «Цифрова типографія», 2013. 178 с.
3. Рудик М. М. Запобігання кримінальним правопорушенням у сфері безпеки дорожнього руху та експлуатації автомобільного транспорту в Україні: *монографія*. Київ: 7БЦ, 2023. 405 с.

Тема. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Семінарське заняття № 6 (2 год.)

1. Групове порушення громадського порядку.
2. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку.
3. Масові заворушення.
4. Хуліганство. Відмежування хуліганства від суміжних кримінальних правопорушень.

Семінарське заняття № 7 (2 год.)

1. Наруга над могилою.
2. Жорстоке поводження з тваринами.
3. Одержання доступу до дитячої порнографії, її придбання, зберігання, ввезення, перевезення чи інше переміщення, виготовлення, збут і розповсюдження.
4. Проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи
4. Створення або утримання місць розпусти і звідництво. Сутєнерство або втягнення особи в заняття проституцією
5. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність.

Виконати завдання:

1. Проаналізувати вироки за ст.ст. 293-304 КК України: Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
2. Відмежуйте масові заворушення від диверсії і суміжних кримінальних правопорушень проти громадського порядку.

3. Напишіть приклади (складіть фабули) вчинення таких кримінальних правопорушень: а) ст. 293, ч.1 ст. 294 КК України; б) ч. 1 ст. 296 КК України; в) ч. 1 ст. 299 КК України; г) ч. 3 ст. 299 (вчинені активним способом) КК України.
4. Чи потрібна легалізація проституції та сутенерства в Україні ?
5. Задача 1. Назар разом з друзями зустрічав Новий рік біля ялинки в центрі. Назар був на підпитку, чіплявся до інших осіб, нецензурно обзивав, лаявся, попиваючи при цьому шампанське з пляшки. Коли він звернувся до однієї з 164 перехожих з проханням прикурити, а та відповіла, що не палить, Назар розізлився, став знущатися над нею, зірвав з голови шапку, шарпав за руки. Тоді Степан, який був неподалік, попросив Назара припинити непристойну поведінку, інакше він зателефонує в поліцію. У відповідь Назар наніс Степану удар пляшкою з-під шампанського по голові. Від одержаних травм Степан помер. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Назара.
6. Задача 2. Тарас розкопав чотири могили на кладовищі з метою виявлення та заволодіння цінностями, що могли знаходитися на тілах померлих. У другій з розкопаних могил він знайшов золотий підвіс та обручку, у всіх інших могилах нічого цінного не було. Окрім того на одній з намогильних споруд він вирвав бронзову підставку під квіти, щоб здати її у пункт прийому металобрухту. Ринкова вартість підставки 2500 грн. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Тараса.
6. Задача 6. Надихнувшись творчістю Джеймі Маккартні, зокрема його твором Great Wall, 20-річний Кирило вирішив створити з натури зліпок жіночих геніталій своєї дівчини, 17-річної Дарини. Остання, почувши пропозицію Кирила, відмовилась. Далі Кирил ще неодноразово пропонував Дарині пристати на його пропозицію, а коли вона вчергове відмовилась пригрозив, що якщо Дарина не погодиться, то він виставить в інтернеті відео їх статевого акту. Під впливом погроз Дарина погодилась. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Кирила.
7. Задача 7. Юлія, власниця нічного клубу, маючи на меті особисте збагачення, домовилась зі своєю 15-річною донькою Анастасією про те, що остання шукатиме серед своїх знайомих та однокласниць дівчат, які хочуть підзаробити або перебувають у складному матеріальному становищі та пропонуватиме їм «роботу» в нічному клубі. Робота полягатиме у наданні послуг сексуального характеру. За кожну успішну кандидатку Анастасія отримуватиме 500 доларів. Анастасія шляхом опису переваг такої роботи залучила до роботи в нічному клубі 14-річну Вікторію та 20-річну Руслану. Ще двоє дівчат, з якими розмовляла Анастасія, відмовились. Через місяць «роботи» Вікторія вирішила, що заробила достатньо і більше не працюватиме у клубі, про що повідомила Юлію. Остання, не бажаючи втрачати хорошу працівницю, сказала Вікторії, що якщо вона не продовжить роботу, то вона повідомить її батькам чим займається їх донька. Під впливом цих погроз Вікторія надала сексуальні послуги ще трьом клієнтам. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Юлії, Анастасії та Руслані.

Література до теми

1. Артюхова В.В. Знаряддя вчинення хуліганства: кримінально-правовий аспект. *Наука і правоохорона*. 2016. № 3 (33). С. 176–183.
2. Артюхова В. В. Про кримінально-правове поняття «громадський порядок». *Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя ХНУВС* (18 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків: ХНУВС, 2019. С. 28–30.
3. Кузнецов В.В., Бабаніна В.В., Кузнецова. кримінальна відповідальність за хуліганство: національний та зарубіжний досвід: *монографія*. К.: інтерсервіс, 2012. 908 с.
4. Кузнецов В. В. Кримінально-правова охорона громадського порядку та моральності в українському вимірі: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2012. 908 с.
5. Ландіна А. В. Охорона моральності за Кримінальним кодексом України: *Монографія*. К.: Вид-во «Юридична думка», 2013. 204 с.
6. Музика А. А., Артюхова В. В. Пропонуємо наукову гіпотезу: хуліганства без суспільно небезпечних наслідків не буває. *Сучасні кримінологічні дослідження: методи, напрями, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. круглого столу* (14 листопада 2019 року, м. Київ). Київ: ДНДІ МВС України, 2019. С. 158–162
7. Налуцишин В. В. Кримінально-правова характеристика кваліфікуючих (особливо кваліфікуючих) ознак хуліганства (ч.ч. 2, 3, 4 ст. 296 КК України). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. № 23. С. 52–57.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. Вид. 11–те, переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
9. Про поховання та похоронну справу: Закон України від 10 липня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-15#Text>
10. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 06.08.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
11. Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21 лютого 2006 року № 3447-IV (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text>
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення об'єктів культурної спадщини національного значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» від 25.06.2020 року № 514. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-2020-%D0%BF#Text>
13. Про судову практику в справах про хуліганство: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 р. № 10 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/va010700-06>

14. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність» від 27.02.2004 року № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04#Text>
15. Савченко А. В., Репецький С. П. Суспільна моральність як об'єкт злочинних посягань: *монографія*. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. 280 с.
16. Шаблистий В. В., Галемін О. А. Кримінальна відповідальність за хуліганство, пов'язане з опором особам, наділеним владними повноваженнями під час виконання службових обов'язків, чи іншим громадянам, що припиняли хуліганські дії : *монографія* / за ред. В. В. Шаблистого. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, Ліра ЛТД, 2017. 164 с.

Тема. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Семінарське заняття № 8 (2 год.)

1. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
2. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
3. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель.
4. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів.
5. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичними засобами, а також обладнанням для їх виготовлення.

Семінарське заняття № 9 (2 год.)

1. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних і одурманюючих засобів, а також допінгу. Спонування неповнолітніх до застосування допінгу, до вживання одурманюючих засобів.
2. Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів
3. Порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів

Іван

4. Порушення санітарних правил і норм по запобіганню інфекційних захворювань і масових отруень.

5. Порушення правил поводження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами.

6. Заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції.

Виконати завдання:

1. Проаналізувати вироки за ст.ст. 305-327 КК України: Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>

2. Проаналізувати дані офіційної статистики стосовно кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 307 та 309 КК України за останні 5 років, згідно даних звіту Офісу Генерального прокурора України “Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування” (URL:<https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravororushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvann...>)

3. Задача 1. Данило хотів незаконно перевезти до Республіки Польща через пункт перепуску Будомеж-Грушів такі речовини: виготовлені у підпільній лабораторії анестезол та клофелін (по 300 міліграм кожного), діонін (5 грам) та перманганат калію (1,5 кілограма). Вказані речовини Данило планував за кордоном продати, однак у смт. Немирів Львівської області був затриманий співробітниками правоохоронних органів. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Данила.

4. Задача 2. Микола, Василь та Ілля на присадибній ділянці Оксани за згодою останньої посадили та виростили 36 рослин коноплі (cannabis); після дозрівання врожаю друзі домовилися реалізувати кінцевий продукт за кордоном (у Республіці Білорусь), а одержані кошти поділити порівну. При цьому їх функції відповідно до жеребу було розподілено таким чином: Микола повинен був висушити, подрібнити та розфасувати по поліетиленових пакетах рослини, Василь – у декілька етапів перевезти ці пакети до Білорусії та сховати у заздалегідь обумовленому місці, а Ілля – знайти «клієнтів» і реалізувати канабіс. Однак, одразу ж після погодження плану усі троє були затримані співробітниками правоохоронних органів. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Миколи, Василя, Іллі та Оксани.

5. Задача 3. Сергій незаконно зберігав у своїй квартирі з метою збуту такі речовини: 5 грам амфетаміну, 15 грам трамадолу, 20 грам кетаміну. Крім того, у гаражі зберігалася 250 літрів ацетону, який він збирався використати для виготовлення аналогів наркотичних засобів або психотропних речовин, а пізніше продати останні. До Сергія звернувся його знайомий Кирило, який також «підробляв» виготовленням та торгівлею шкідливих для здоров'я речовин і запропонував придбати усі наявні в Сергія речовини. Під час передачі вказаних речовин обоє були затримані працівниками правоохоронних органів. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Сергія та Кирила.

Іван

6. Задача 4. Давній товариш Олександра Петро звернувся до нього з пропозицією «скластись» коштами і придбати у Руслана героїн, оскільки останній реалізує цей наркотичний засіб лише партіями, мінімальна з яких становить 5 грам. Олександр довго не погоджувався – казав, що у нього недостатньо коштів, хоча насправді боявся виникнення залежності від наркотику. Після тривалого вмовляння Олександр наважився, вони зустрілися з Русланом та придбали у нього 5 г героїну; при цьому свої 3 г Петро хотів подарувати знайомій Ірині, тоді як Олександр точно не знав що робитиме зі своїми 2 г наркотику. Через декілька днів Петро зателефонував Олександрові та запропонував продати йому ці 2 г героїну на що той погодився. На наступний день Петро знову зателефонував Олександрові та відмовився від придбання наркотику. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Петра, Олександра та Руслана.

7. Задача 5. Андрій позичив у свого сусіда Володимира 5000 грн., однак у обумовлений строк гроші не повернув, повідомивши, що зараз в нього скрутна життєва ситуація і він зможе віддати борг через тиждень. Проте ні через тиждень, ні через місяць кошти Володимиру повернуті не були; на телефонні дзвінки Володимира боржник не відповідав, а у орендованій квартирі не з'являвся. Тоді Володимир разом з іншим сусідом Едуардом вирішили «покарати» шахрая: озброївшись кастетами вони через балкон Едуарда проникли до орендованої квартири Андрія та влаштували там обшук, в результаті якого знайшли срібний ланцюжок вартістю 2200 грн. та 10 г. гашишу, які Володимир забрав собі в рахунок бору. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Володимира та Едуарда.

8. Задача 6. Іван та Галина домовилися зі сторожем автобази Петром про те, що останній дасть їм ключ від автобуса ЛАЗ-695, який був несправний та зберігався за межами території автобази. Згідно домовленості вони зможуть у нічний час виготовляти та систематично вживати там опій ацетильований, а Петро одержуватиме за це 1000 грн. в місяць. Коли Петро через тиждень навідався до автобуса, то побачив, що, крім Івана та Галини, тут присутні ще троє невідомих йому осіб, а навколо розкидані тюбики з-під клею «Момент», банки з-під високотоксичних фарб та лаків. Перебуваючи у стані одурманення Іван повідомив Петра, що опій вони ще не виготовляли, а лише вживали одурманюючі речовини, у зв'язку з чим у кінці місяця вони не зможуть заплатити йому усю обумовлену суму. Розлючений Петро схопив Івана за комірець сорочки, сказав, що йому байдуже «чим вони тут займаються» та пригрозив, що, у випадку несплати вже 1500 грн. в кінці місяця, він повідомить про їх діяльність компетентним правоохоронним органам. На наступний день Іван та Галина втекли, не заплативши Петру жодних коштів. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Івана, Галини та Петра.

9. Задача 7. Тарас дозволив якийсь час пожити у своїй квартирі однокурснику Валерію, якого дружина вигнала з дому за систематичне куріння марихуани. Через декілька днів Валерій повідомив Тараса, що у нього ще залишилося 400 грам висушеної коноплі і, за наявності відповідних пристосувань, з неї можна виготовити гашиш з метою їх спільного споживання. Тараса сподобалася ідея Валерія, тому він придбав та передав останньому дві сталеві миски, декілька

погонних метрів цупкої тканини та електричний чайник (загальна вартість – 800 грн.), а сам поїхав на два дні у відрядження до обласного центру. Проте, коли Тарас повернувся до своєї квартири, то виявив що зникли золоті прикраси та кошти на загальну суму 53000 грн. Через декілька днів при спробі задати в ломбард викрадені у Тараса коштовності був затриманий Валерій; встановлено, що виготовляти гашиш він не збирався (оскільки насправді не мав 400 гр. висушеної коноплі), а лише шукав привід для того, щоб залишитися у квартирі Тараса під час відрядження та спокійно там «понишпорити». Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Тараса та Валерія.

Література до теми

1. Гладкова Є. О. Стратегія й тактика протидії наркозлочинності в Україні: *монографія*. Харків: Діса плюс, 2019. 464 с.
2. Горох О. П., Музика А. А. Покарання за незаконний обіг наркотичних засобів: *монографія*. Хмельницький: Вид-во Хмельниц. ун-ту упр. та права, 2010. 256 с.
3. Данилевська Ю. О., Каменський Д. В. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення: проблеми кримінально-правової кваліфікації: *практ. посібн.* Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 288 с.
4. Кримінально-правова протидія незаконному обігу наркотиків: міжнародні та національні стандарти: *посібник* / А. В. Савченко, О. М. Стрільців; за ред. ректора Нац. акад. внутр. справ, д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. Нац. акад. прав. наук України, генерал-лейтенанта міліції Коваленка В. В.; Нац. акад. внутр. справ. Київ: НАВС, 2014. 145 с
5. Литвак О.М., Онолько І.В. Запобігання наркозлочинності неповнолітніх в Україні кримінально-правовими засобами: *Монографія*. Дніпропетровськ : Вид. ДДУВС, 2012. 268 с.
6. Музика А. А., Горох О. П. Покарання та його застосування за злочини проти здоров'я населення: *Монографія*. Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2012. 404 с.
7. Про обіг наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів й прекурсорів: Закон України від 15 лютого 1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Затверджений постановою КМ №770 від 6.05.2000 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/770-2000-п>
9. Таблиці невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу. Затверджені наказом МОЗ №188 від 1.08.2000 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0512-00>.
6. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: Закон України від 15 лютого 1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: Постанова від 26

Іван

квітня 2002 року № 4. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-02#Text>

10. Туркот М.С., Столітній А.В., Шмаленя С.В., Снігар М.І. Кримінальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини. Київ : Норма права, 2022. 1104 с.
11. Фесенко Є.В. Злочини проти здоров'я населення та системи заходів з його охорони: *монографія*. К.: Атіка, 2004. 280 с.

Тема 14. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Семінарське заняття № 10 (2 год.)

1. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці або конфіденційної інформації.
2. Кримінальні правопорушення, які посягають на недоторканість державного кордону України.
3. Кримінальні правопорушення, які порушують порядок комплектування Збройних Сил України, що забезпечує її обороноздатність України.

Виконайте завдання:

1. Відмежуйте розголошення державної таємниці від державної зради та шпигунства.

2. Охарактеризуйте предмет втрати документів, що містять державну таємницю (ознайомтесь зі змістом Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, який затверджено наказом СБУ від 12.08.2005 р. № 440).

3. **Задача 1.** Валерій працював на посаді старшого оперуповноваженого відділу оперативного супроводження адміністрування ПДВ податкової інспекції. 21.09.2017 р. йому було надано допуск до державної таємниці. У березні 2018 року йому були ввірені наступні матеріальні носії секретної інформації: аналітичну довідку щодо протиправної діяльності службових осіб із грифом таємно та наказ про затвердження чисельності негласних штатних співробітників (працівників), із грифом цілком таємно. 29 березня 2018 р., Валерій, у зв'язку з тим що поспішав на прийом до стоматолога, вирішив попрацювати з даними документами вдома, тому сфотографував їх на мобільний телефон. Ідучи по вулиці він вирішив надіслати привітання своєму товаришу Гнату із днем народження. Пишучи привітання він випадково надіслав йому ще й фото даних документів. Варіант 1: Допуск Валерія до державної таємниці був скасований 28 березня 2018 р. Варіант 2: Валерій повинен був надіслати дані документи до Головного Управління Державної Фіскальної Служби. Ідучи до дому він зайшов у відділення пошти де придбав конверт, заадресував його та надіслав. Однак даний лист не надійшов до адресата. Як кваліфікувати дії Валерія ?

Задача 2. Костянтин працював провідним спеціалістом відділу інформаційних ресурсів та телекомунікаційних технологій Апеляційного суду, до обов'язків якого входила реєстрація усієї вхідної та вихідної кореспонденції. 28.09.2017 р. йому було надано допуск до державної таємниці. 26.06.2018 р. Костянтину зателефонував його товариш Денис та попросив про зустріч. Під час зустрічі він попросив Костянтина зробити для нього одну важливу справу за яку він щедро йому подякує. Справа полягала у тому, щоб Костянтин сфотографував деякі документи по кримінальному провадженні де фігурує Денис. Цими 182 документами були ухвали Апеляційного Суду про надання дозволів на проведення негласних слідчих дій у кримінальному провадженні. 27.06.2018 р. Костянтин сфотографував ці документи на власний мобільний телефон та перемістив їх на флеш накопичувач. У цей же день Костянтин зустрівся з Денисом у кафе «Ідея» та передав йому флеш накопичувач з фото згаданих документів. Переглянувши їх Денис довідався дані осіб, щодо яких планувалося проведення негласних слідчих дій. Він зустрівся з кожною із цих осіб та пояснив їм, що вони мають говорити під час проведення даних дій, а якщо вони не дослухаються до його слів то їх знайдуть у найближчому лісі. Як кваліфікувати дії Костянтина та Дениса?

Задача 3. У лютому 2018 р. Ігор бажаючи збагатитися вирішив систематично переправляти осіб через державний кордон, поза офіційними пунктами пропуску через державний кордон. Він звернувся до Кирила з пропозицією в

Іван

допомозі за винагороду у розробці плану та організації такого переправлення. Ігор знав, що Кирило був обізнаний в способах та методах переправлення осіб через державний кордон України, оскільки раніше був засуджений за незаконне переправлення осіб через державний кордон. Вони спільно розробили план переправлення через державний кордон трьох громадян республіки Казахстан. Для реалізації даного плану Ігор та Кирило залучили Валентина та Овсія, яким пояснили їх ролі та пообіцяли винагороду за їх допомогу. 02.04.2018 р. Ігор та Кирило трьох громадян Казахстану довели на автомобілі до прикордонного селища Новий Вовчинець Чернівецької області. Там їх уже чекав Валентин, який повинен був доправити їх до лінії розмежування державного кордону, де їх уже очікував Овсій. Овсій, згідно обумовленого плану, провів їх, поза місцем проведення митного контролю, через державний кордон у Румунію. За це громадяни Казахстану заплатили 80 000 гривен. Варіант 1. Громадяни Казахстану, для уникнення кримінальної відповідальності, за вчиненні в Україні кримінальні правопорушення, вирішили поїхати до Криму. Для цього вони звернулись до Ігора. Кирило та Ігор довели їх на автомобілі до селища Чонгар Херсонської області, де їх уже чекав Валентин, який повинен був довести їх до контрольного пункту «Чонгар». Там їх уже очікував Овсій, який згідно обумовленого плану, провів їх поза контрольним пунктом на територію Криму. Як кваліфікувати дії Ігора, Кирила, Валентина та Овсія ?

Задача 4. 18 травня 2018 р. до Гліба, який був визнаний рішенням призовної комісії придатним за станом здоров'я для проходження військової служби, не маючи права для відстрочки від призову на строкову військову службу, прийшов представник районного комісаріату, щоб вручити йому повістку у якій зазначалось, що він повинен з'явитися 21 травня 2018 р. у комісаріат для подальшого направлення до військової частини для проходження строкової військової служби. Гліб повістку прийняти відмовився. 21 травня 2018 року, Гліб не прибув до районного військового комісаріату, після чого, 30 травня 2018 року, подав до вказаного органу письмову заяву про відмову від проходження строкової військової служби.

Варіант 1. Свою неявку Гліб пояснив тим, що захворів на бронхіт, що підтверджується медичною думкою, яка була ним пред'явлена, і у цей день з'явитися не міг, тому просить направити його до військової частини з наступними призовниками.

Варіант 2. Гліб зазначив, що у нього є астма, а лікарська комісія це не врахувала, тому просить направити його на додаткове обстеження, причин чому не заявляв такого прохання раніше не зазначив. Як кваліфікувати дії Гліба ?

Варіант 3. Для того, щоб бути визнаним непридатним для проходження строкової військової служби Гліб імітував психічне захворювання. Поради щодо імітації захворювання дав йому його товариш Аркадій. Однак комісією Гліба було визнано придатним для проходження строкової військової служби. Як кваліфікувати дії Гліба та Аркадія ?

Задача 5. В'ячеслав був начальником групи військового представництва Міністерства оборони України. До його службових обов'язків входила організація роботи групи з контролю якості ремонту, виготовлення та

Іван

випробувань зразків бронетанкового озброєння та техніки та дизельних двигунів, а також робота з технічною документацією, що має гриф «Для службового користування» та «таємно» на Державному підприємстві «ЗАВОД». В'ячеславу було надано допуск до державної таємниці. До нього звернувся громадянин Російської Федерації з пропозицією скопіювати та передати йому, як представнику підприємства «МЕТАЛ» креслення виробів, що виготовляє «ЗАВОД», які є службовою інформацією в сфері оборони, а за це він отримає 20 000 Євро. В'ячеслав погодився і придбав квиток на 15.05.2018 р. на поїзд сполученням Харків – Москва. У зв'язку з цим 14.05.2018 р. він скинув на флеш накопичувач всю необхідну інформацію і заховав його у портфель. Після цього В'ячеслав направився до виходу із підприємства, де охорона перевіряє речі усіх працівників, які виходять. Під час перевірки було виявлено флеш накопичувач з інвентаризаційним номером підприємства. Охорона попросила дозвіл на його винос наданий режимно-секретним відділом, однак він його не надав. У зв'язку з цим було вилучено флеш накопичувач та переглянуто інформацію на ній. Виявлено, що на флеш накопичувачі була інформація, що є службовою інформацією в сфері оборони. У зв'язку з цим В'ячеслава було затримано та викликано поліцію. Як кваліфікувати дії В'ячеслава ?

Література до теми

1. Звід відомостей, що становлять державну таємницю: затверджений Наказом Служби Безпеки України від 12.08.2005 №440. Дата оновлення: 06.07.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>.
2. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>
3. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
4. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
5. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
6. Про оборону України: Закон України від 6.12.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
7. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3857-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12#Text>
8. Повітряний кодекс України: Закон України від 19 травня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>
9. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента від 24 лютого 2022 р. № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
10. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію від 21.10.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>
11. Шульга А. М. Особливості складу злочинного незаконного переправлення осіб

Тема 15. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти життя журналістів

Семінарське заняття № 11 (2 год.)

1. Кримінальні правопорушення у сфері використання державних символів.
2. Кримінальні правопорушення, пов'язані з перешкоджанням діяльності організацій та об'єднань громадян
3. Кримінальні правопорушення проти представників влади, органів місцевого самоврядування, працівників правоохоронних органів, членів громадських формувань.
4. Кримінальні правопорушення у сфері використання документів і засобів отримання інформації.
5. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань. Самоправство.
6. Кримінальні правопорушення проти життя журналістів.

Виконайте завдання:

1. Відмежуйте склад незаконного використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації. від складу порушення таємниці листування, телеграфної або іншої кореспонденції.
2. Відмежуйте умисне пошкодження ліній зв'язку від диверсії.
3. Проаналізувати вироки за ст.ст. 305-327 КК України: Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
4. Назвіть кількість засуджених за кримінальні правопорушення, передбачені розділом XVI особливої частини КК України та проаналізуйте структуру засуджених (Стан здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення судами загальної юрисдикції у 2022 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Analiz_zdisn_pravos_2022.pdf

Задача 1. Надвечір у одному з міських дворів Арсен та Гнат сиділи на лавці та грали в карти. Під час гри вони вживали спиртні напої, а тому фактично з настанням нічного часу вже були у стані алкогольного сп'яніння середнього ступеня. Вони голосно розмовляли і сміялися, а тому мешканці будинку поруч кілька разів зробили їм зауваження; оскільки Арсен та Гнат утихомиритися не бажали, один із мешканців викликав патрульну поліцію. Коли патрульні поліцейські, одягнуті у формений одяг, на службовому автомобілі прибули на

Іван

місце виклику, Арсен та Гнат продовжували вживати спиртне, зокрема горілку. Один із патрульних Прокіп почав роз'яснювати їм незаконність розпивання алкогольних напоїв у громадському місці та перебування там у стані сп'яніння, вимагав припинити їхню поведінку та покинути двір, проте Арсен і Гнат ніяк не реагували, продовжували грати в карти. Після цього, Прокіп вимагав у них пред'явити документи, що посвідчують їхні особи, проте вони лише мовчки ігнорували ці вимоги. Тоді поліцейські вирішили застосувати до Арсена та Гната адміністративне затримання і доставити їх у відділ поліції для складення протоколу, про що їм оголосили. У цей момент Арсен швидко підвівся, підбіг до дерева поруч та заліз на одну з гілок. Поліцейський Прокіп підійшов до дерева, попросив Арсена злізти вниз, наголосив, що часу має достатньо, бо чергування щойно лише розпочалося, а тому готовий чекати. Почувши це, Гнат підбіг до іншого з поліцейських – Гаврила, вимагав звільнити Арсена, який є його товаришем, та наніс поліцейському кулаками два удари в тулуб і один удар в обличчя. Від цих ударів у Гаврила залишилися два синці в ділянці живота та один на лівій щоці, від госпіталізації та медичних послуг він відмовився. Невдовзі патрульним поліцейським вдалося затримати Арсена та Гната. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Арсена та Гната.

Література до теми

1. Марін О.К. Кримінально-правова охорона журналістів в Україні: рефлексія підходу. *Вісник Львівського національного університету. Серія юридична*. 2018. Вип. 66. С.198–207.
2. Осадчий В.І. Кримінально-правовий захист правоохоронної діяльності: монографія. К.: Атіка, 2006. 336с.
3. Осадчий В.І., Плугатир В.С., Савченко А.В., Шепелева Н.В. Кримінально-правовий захист і відповідальність працівників правоохоронних органів: навч. Посібник. МВС України. НАВСУ;. К., 2002. 103 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.
5. Осадчий В.І. Кримінально-правовий захист правоохоронної діяльності: Монографія. К.: Атіка, 2004. 336 с.
6. Практикум із кримінального права України. Особлива частина: навч. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. К. Грищука. Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. і права, 2015. 398 с.

Тема 16. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Семінарське заняття № 12 (2 год.)

Іван

1. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку.

2. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації.

3. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї.

4. Порухення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється.

5. Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку.

Виконайте завдання:

1. Проаналізуйте Стратегію кібербезпеки України. Назвіть пріоритети забезпечення кібербезпеки України.

2. **Задача 1.** Микола постійно жалівся своєму другу електрику Кирилу на підвищення оплати за споживання електроенергії та просив навчити його занижувати («відмотувати») показники електролічильника. На день народження Миколи Кирило прийшов до квартири Миколи, зняв електролічильник та встановив у його корпус спеціальний радіокерований пристрій, що дозволяє у два рази знизити показники лічильника в порівнянні з реальним споживанням електроенергії та зі словами «Це мій тобі подарунок!» встановив лічильник назад у електричний щиток. Використовуючи такий пристрій, Миколі протягом кількох років вдалося «зеконотити» 96.000 грн. Крім того, згодом Микола через розподільчу коробку, яка знаходилася на сходовій клітці, самовільно під'єднався до мережі кабельного телебачення 204 «Наше ТВ» та протягом двох тижнів безкоштовно переглядав телеканали пакету «Максимальний» (вартість якого в місяць становить 540 грн.). Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Миколи та Кирила.

Задача 2. Максим розробив програмні модулі для програми, яка б змогла автономно шифрувати та розшифровувати файли комп'ютера, який вона вражала; він не мав намір будь-кому передавати ці модулі, а лише хотів «спробувати себе» у новій для нього мові програмування. Одного разу з результатами роботи Максима ознайомився Василь, який одразу ж придбав ці функціональні модулі за 10.000 доларів США. Василь істотно вдосконалив програмні коди цих функціональних модулів та, з використанням спеціального програмного забезпечення, об'єднав їх, створивши таким чином програму

Іван

«Vasyl.ok». Її Василь поширив через електронну пошту мережею Internet під виглядом звичайного PDFфайлу, при відкритті якого програма автономно шифрувала файли на жорсткому диску комп'ютера та дані, необхідні для функціонування операційної системи. Після цього на моніторі з'явилась пропозиція про перерахування 2 одиниць криптовалюти Zcash на електронний гаманець з відповідним номером взамін на розшифрування інформації. Встановлено, що внаслідок незаконних дій Василя було «інфіковано» 120 089 комп'ютерів, а загальна сума завданих збитків сягнула 20 мільйонів гривень; при цьому, на електронний гаманець Василя надійшло 234 одиниці криптовалюти Zcash, яку останній не встиг конвертувати у долари США, оскільки був затриманий працівниками кіберполіції. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Максима та Василя.

Задача 3. Співробітник однієї із IT- компаній Тарас підозрював свою дружину Катерину у подружній зраді, що провокувало між подружжям постійні конфлікти. Для того, щоб вивести Катерину «на чисту воду» він вирішив отримати доступ до її сторінки у соціальній мережі Facebook: скориставшись поломкою ноутбука Катерини, Тарас запропонував їй тимчасово покористуватися своїм ноутбуком, на якому попередньо встановив програму типу «Keylogger», яка фіксує кожне натискання клавіатури і зберігає дані у окремому прихованому файлі. Ознайомившись зі змістом цього файлу Тарас легко знайшов пароль доступу до сторінки Катерини у Facebook: ввійшовши туди, він виявив інтимну переписку дружини з їхнім спільним знайомим Сергієм, де, з-поміж іншого, Катерина та Сергій обмінювалися фото порнографічного характеру, на яких були зображені подробиці їх інтимного спілкування. Щоб помститися дружині, Тарас з аканту Катерини розіслав ці фото усім її друзям у Facebook. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Тараса.

Література до теми

1. Авдєєва Г. К. Використання спеціальних знань у боротьбі з комп'ютерною злочинністю. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*: матеріали. Випуск 1. 2016. С. 268 – 277.
2. Васильковський І. І. Поняття «кіберзлочинність» та «кіберзлочини»: стан та співвідношення. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. Випуск 1–2 (10–11). 2018. С. 276 – 282.
3. Конвенція про кіберзлочинність від 01.07.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. Вид. 11–те, переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
5. Мовчан Р. О. Посилення кримінальної відповідальності за кіберзлочини, учинені в умовах воєнного стану: аналіз обґрунтованості змін. Проблеми кваліфікації та розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану: матеріали наук.-теорет. конф. (Київ, 26 трав. 2022 р.) / редкол.: С. Д.

Іван

Гусарев, С. С. Чернявський, А. А. Вознюк та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. С. 159–165.

6. Стратегія кібербезпеки України, затверджена Указом Президента України від 21 серпня 2021 р. № 447/2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>
7. Розенфельд Н. Відповідальність за незаконне втручання в роботу ЕОМ (комп'ютерів). *Вісник прокуратури*. 2002. №4. С. 23-27.
8. Кубальський В. Н. Проблеми удосконалення кримінально-правової протидії актам кібертероризму в умовах воєнного стану *Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні : матеріали міжнар. наук. конф., м. Харків, 5 трав. 2022 р.* / упоряд. та заг. ред.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; Нац. шк. суддів України ; Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права» ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2022. – 310 с. С. 276-278.
9. Хавронюк М.І. втручання в роботу інформаційно-комунікаційних систем: кримінальна відповідальність. URL: <https://pravo.org.ua/blogs/vtruchannya-v-robotu-informatsijno-komunikatsijnyh-system-kryminalna-vidpovidalnist/>
10. Усатий Г. Боротьба з комп'ютерними злочинами: проблеми удосконалення кримінального законодавства. *Юридичний вісник України*. 2002. 20-26 липня.
11. Юртаєва К. В. Визначення місця вчинення злочинів з використанням комп'ютерних технологій. *Форум права*. 2009. № 2. С. 434–441. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2009_2_69.pdf

Тема 17. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Семінарське заняття № 13 (2 год)

1. Зловживання владою або службовим становищем.
2. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.
3. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу.
4. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.
5. Службове підроблення.
6. Декларування недостовірної інформації.

Семінарське заняття № 14 (2 год)

1. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
2. Незаконне збагачення. Зловживання впливом.
3. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.
4. Підкуп особи, яка надає публічні послуги.
5. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі.
6. Провокація підкупу.

Виконайте завдання:

1. Розмежуйте склади злочинів, передбачених у ст. ст. 364, 364-1, 365-2 КК України (виконайте письмово).

2. Складіть фабули, що відображають склади кримінальних правопорушень ст. 368 КК України (виконайте письмово).

3. Розмежуйте склади злочинів, передбачених у ст. ст. 369, 369-2 КК України (виконайте письмово).

3. Складіть фабули, що відображають склади кримінальних правопорушень ст. 369-3 КК України (виконайте письмово).

4. Задача 1. Працівники патрульної поліції Антон та Валерій, перебуваючи на службі, вирішили перевірити інтернет-клуб «Тото». Зайшовши до приміщення, вони побачили Василя, який курив. Оскільки тютюнопаління у громадському місці є адміністративним правопорушенням, поліцейські попрямували до Василя. Василь, побачивши поліцейських, щось дістав з кишені та поклав собі до рота, швидко встав зі стільця та пішов до виходу. Антон наказав Василю зупинитися, на що останній побіг. Валерій кинувся Василеві під ноги, повалив його, а Антон, підбіг ззаду та зафіксував руки Василя пластиковими наручниками (затяжками). Василь почав опиратися та битися ногами та нецензурно виражатися у бік поліцейських. У відповідь на образи Антон двічі вдарив Василя ногою у живіт, а Валерій наступив Василю ногою на голову. Після цього Василь голосно крикнув, що він задихається і попросив розв'язати йому руки. Поліцейські на прохання Василя не відреагували, а викликали ще один наряд для допомоги у транспортуванні Василя до відділку. Внаслідок механічної асфіксії, що виникла у результаті застрягання поліетиленового мішечку з марихуаною у горлі Василя, останнім помер. Було встановлено, що мішечок міг бути вилучений з горла Василя, як би йому розв'язали руки.

Задача 2. Керівник відділку національної поліції Іван покликав свого підлеглого, який перебував на посаді оперативного працівника, що відповідав за протидію незаконному обігу наркотиків Степана та запропонував йому наступну поведінку. Степан, провадячи оперативні заходи вербує наркозалежного Ігоря, якому пропонує збувати передані останньому наркотичні засоби (марихуану) іншим особам під «контролем» Степана. Після проведення такого заходу Степан затримував покупця наркотичного засобу, доставляв до відділку поліції та всіляко жахав майбутньою кримінальною відповідальністю за незаконне поводження з наркотичними речовинами. Потім до справи брався Іван, який за винагороду обіцяв звільнити затриманого. Так, 15 вересня Іван передав Степану марихуану для проведення «оперативної комбінації». Степан, своєю чергою передав наркотики Ігорю та пішов в місто слід за ним. Ігор, зайшовши на дискотеку запропонував придбати марихуану неповнолітньому Ярославу, який відразу погодився та передав Ігорю гроші. На виході з дискотеки до Ярослава підійшов Степан, пред'явив службове посвідчення та міцно взявши Ярослава за руку потягнув його через два квартали до відділку. Ярослав був настільки вражений подіями, що не опирався, а тільки просив зателефонувати батькам. Привівши Ярослава у свій службовий кабінет, Степан

Іван

два рази вдарив неповнолітнього кулаком у груди і зі словами «чекай, поки тебе відведуть до тюрми», вийшов з кабінет та закрив двері на ключ. Через 6 годин до кабінету, де перебував Ярослав, зайшов Іван, представився начальником відділку та повідомив, щоб Ярослав попросив батьків принести 2 000 доларів США як заставу для звільнення Ярослава і дав йому мобільний телефон для цього. Ярослав передзвонив батькові і той за пів години приніс гроші Іванові, який відпустив Ярослава

Задача 3. Народний депутат України Омелько ввечері програв у карти своїм друзям, депутатам Верховної Ради України цієї ж фракції Євгену та Єгору. Як покарання за програш, Євген попросив Омелька на наступному пленарному засіданні проголосувати за законопроекти, які вони вирішили підтримати на засіданні фракції у першій половині дня. Єгор також попросив Омелька проголосувати за нього, але вже наступного тижня, оскільки він їде кататися на лижах і пропустить засідання, а голоси дуже важливі для фракції. Омелько, знаючи про принцип особистого голосування і про заборону голосувати за іншого депутата, не зміг відмовити друзям і проголосував за Євгена шість разів, а через тиждень – 4 рази за Єгора.

Задача 4. Глафіра, мешканка одного з будинків у центрі міста, виявила у підвальному приміщенні свого будинку «підпільне» казино – місце, в якому нелегально організовувалися та проводилися азартні ігри. З метою припинення нелегального бізнесу, вона звернулася із заявою на ім'я керівника міської варти, підрозділу міської ради з забезпечення громадського порядку та спокою у місті. Олег, керівник міської варти прийняв заяву та пообіцяв припинити нелегальний бізнес. Одного вечора Олег зі своїми підлеглими Василем, Федором та Степаном, прийшли за вказаною адресою і висунули адміністратору вимогу передати їм грошову винагороду у розмірі 10000 гривень, оскільки інакше, вони вимушені будуть звернутися до підрозділів поліції із повідомленням про протиправну діяльність «казино» і в подальшому виплачувати таку саму суму щомісяця. Адміністратор Валентина погодилась і відразу заплатила Олегові 5000 гривень, оскільки більше грошей у касі не мала і пообіцяла донести решта завтра.

Задача 5. Заступник міністра Андрій попросив свою добру знайому, хрещену маму свого сина Василю оформити на себе будинок в Іспанії, вартістю 500000 євро, оскільки він «з відомих причин» не може оформити його на 216 себе. При цьому він запевнив Василю, що всі витрати, пов'язані із оформленням нерухомості та її утриманням, він бере на себе. Встановлено, що за оформлення будинку Андрій заплатив ріелторам 15000 євро та щомісяця перераховував компанії, яка утримувала будинок в Іспанії, 900 євро. Василина за послуги одержала від Андрія у подарунок автомобіль Опель вартістю 700000 гривень. Основні нормативно-правові акти та практика їх застосування.

Задача 6. Прокопенко, перебуваючи на посаді старшого інспектора Яремківського міського відділення Головного управління ДСНС в Миколаївській області, вказав у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за 2018 рік, наявність активів у формі готівкових коштів у розмірі 15 000 доларів. У декларації за попередній рік останній не вказував наявність жодних активів у формі готівкових коштів.

Іван

Окрім того, отримані у 2019 році доходи у сукупності та в еквіваленті до національної валюти не перевищували 10 000 доларів. Кваліфікуйте діяння. Проведіть кримінально-правовий аналіз.

Задача 7. Кравченко, будучи представником ТОВ «Українська паливна компанія «Гедзь», 01.11.2018 р. звернувся до компетентного державного органу – ДП «Задніпровський ЕТЦ», де від технічного експерта з промислової безпеки Кравчк отримав вичерпний перелік документів, необхідних для проведення та отримання висновку експертизи зі стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час виконання заявлених робіт. Крім того, остання повідомили про необхідність передати їй грошові кошти в сумі 48 000 грн, з яких: 30 000 грн – офіційна плата за надані ДП «Задніпровський ЕТЦ» послуги, 18 000 грн – грошова винагорода за її сприяння у вчиненні певних дій. Наступного дня обумовлену суму було передано ГОРІЛІЙ. Кваліфікуйте діяння. Проведіть кримінально-правовий аналіз.

Література до теми

1. Дудоров О.О., Житний О.О., Задоя К.П. та ін. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / за ред. М.І. Хавронюка. Київ: Москаленко О.М., 2019. 464 с.
2. Дудоров О. Зловживання впливом: проблеми кваліфікації (судова практика). Юридичний вісник України. 24–30 травня 2019 р., № 21; 31 травня – 6 червня 2019 р., № 22; 7–13 червня 2019 р., № 23.
3. Дудоров О.О., Мовчан Р.О. Порушення обмежень щодо одержання подарунків: проблеми кваліфікації та вдосконалення законодавства. Правничий часопис Донецького університету. 2019. № 1. С. 12–21.
4. Мельник М.І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії: монографія. К.: Атіка, 2001. 304 с.
5. Міськів Д. Кримінальна відповідальність за декларування недостовірної інформації та за неподання декларації суб'єктом декларування : *монографія* / Дмитро Міськів, Ірина Газдайка-Василишин. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. - 300 с.
6. Осадчий В.І. незаконне збагачення (ст. 368-5 КК України): короткий огляд. : *DICTUM FACTUM* № 1(6) (2020) С. 133-140. URL: <https://df.duit.in.ua/index.php/dictum/article/view/136/118>
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року. *Відомості Верховної Ради* . 2014. № 49. ст.2056
8. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень: *Постанова від 26 грудня 2003 року № 15* : Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах. К.: ЦУЛ, 2013.
9. Тютюгін В.І., Гродецький ю.В., Гізимчук С.В. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: *навчально-практичний посібник*. Харків: право, 2014. 232 с.

Іван

10. Марін О.К. Родовий об'єкт кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. *Актуальні проблеми держави і права*. 2021 (90). С. 104-112.

11. Франчук В. В. Кримінально-правова характеристика правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг (у схемах) : *навчальний посібник*. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 64 с.

Тема 18. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Семінарське заняття № 15 (2 год)

1. Кримінальні правопорушення, які посягають на конституційні принципи діяльності органів досудового слідства, дізнання, прокуратури і суду (ст.ст. 371, 372, 375, 397)

2. Кримінальні правопорушення, які посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, майно суддів, засідателів та інших учасників судочинства (ст. 377-379)

3. Кримінальні правопорушення, які перешкоджають одержанню достовірних доказів та істинних висновків по справі (ст. 383, 384, 384, 387).

4. Кримінальні правопорушення, які перешкоджають своєчасному розкриттю та припиненню злочинів (380, 387, 395, 396).

5. Кримінальні правопорушення, які перешкоджають виконанню вироку (рішенню) і призначеного ним покарання 382, 389, 389-1, 390, 392).

Вирішити задачі:

Задача 1. Відповідно до положень КПК України підозрюваний Т. запросив захисника (адвоката А., відомості про якого внесено до Єдиного реєстру адвокатів України) захищати його від обвинувачення. Слідчий У., порушуючи вимоги КПК України, відмовив А. у виконанні його обов'язків, не зважаючи на те що адвокат підтвердив свої повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні.

Свою поведінку слідчий У. пояснив підозрюваному Т. тим, що той запросив не того адвоката.

Кваліфікуйте дії слідчого У. Відповідь посніть.

Задача 2. А. спалив автомобіль судді К., бажаючи помститися за діяльність, пов'язану із здійсненням правосуддя. Це викликало у судді К. почуття сильного неспокою та тривоги, що перешкодило якісно виконувати його обов'язки, пов'язані з відправленням правосуддя та призвело до порушення нормальної роботи суду.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 3. Слідчий О., намагаючись при допиті отримати показання від підозрюваного Г., застосував до нього незаконні дії – погрожував застосувати насильство до допитуваного та близьких йому осіб.

Кваліфікуйте дії слідчого О. Відповідь поясніть.

Задача 4. Обвинувачений В., до якого не застосовувався запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, зустрівши в пивному барі суддю Р., що розглядав матеріали кримінального провадження за обвинуваченням В. у вчиненні злочину, вимагав від останнього, погрожуючи вбивством, винесення неправосудного рішення. Після виходу з бару на підтвердження серйозності своїх намірів В. наніс судді Р. легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.⁸⁸

Задача 5. Я., будучи адвокатом та виступаючи захисником у кримінальному провадженні за підозрою Т., Ш. і В. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України, домовився зі своєю знайомою Б., яка працювала секретарем судового засідання одного із місцевих судів, що остання, використовуючи автоматизовану систему документообігу суду – комп'ютерну програму «Д-3», буде несанкціоновано перехоплювати, ознайомлюватися та копіювати інформацію, яка зберігається та обробляється у вказаній автоматизованій системі, становить таємницю досудового розслідування та стосується ухвал слідчих суддів цього суду про надання дозволу на проведення слідчих дій на підприємствах, засновниками яких виступають Т., Ш. і В. Після отримання від Б. роздрукованих копій електронних проектів ухвал, Я. за грошову винагороду передавав їх Т., Ш. і В. Частина вказаної винагороди Я. передавав своїй знайомій Б.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 6. До службової особи правоохоронного органу Д. звернувся суддя Л. з проханням вжити заходів для забезпечення його безпеки. У заяві було вказано, що причиною звернення є те, що він бере участь у розгляді кримінального провадження та йому неодноразово погрожували вбивством. На Д. особисто було покладено функцію забезпечення безпеки судді Л. Через деякий час судді Л., у зв'язку із розглядом ним кримінального провадження, було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили смерть потерпілого. Під час розслідування з'ясувалось, що Д. ніяких заходів безпеки щодо судді Л. не вживав.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 7. До начальника варті К. надійшло судове рішення про звільнення обвинуваченого з-під варті відповідно до положень КПК України, в якому вказувалось, що обвинувачений, який перебуває під вартою, звільняється з-під варті в залі судового засідання. К. умисно не виконав дане рішення.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Іван

Задача 8. Службова особа правоохоронного органу А., здійснюючи заходи безпеки щодо В., взятого під захист, у розмові з Н., в присутності інших осіб, розповів про місце перебування В., а також маршрут його пересування. В результаті розголошення відомостей про заходи безпеки В. було вбито.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 9. Ф. надіслав до прокуратури завідомо неправдиве повідомлення про те, що Р. вчинив вбивство З., який в той час знаходився за кордоном. З цього приводу було розпочато досудове розслідування.

Кваліфікуйте дії Ф. Відповідь поясніть.

Задача 10. Під час допиту у кримінальному провадженні свідок П. без поважних причин відмовився давати показання, які не стосувалися його самого, членів його сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначене законом.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 11. Будучи попередженим в установленому законом порядку про обов'язок не розголошувати дані досудового слідства, захисник Ж. без дозволу прокурора та слідчого, бажаючи перешкодити слідству, в прямому ефірі телеканалу розголосив відомості, що становлять таємницю досудового розслідування. Вказані відомості стали відомі Ж. у зв'язку із участю як захисника у кримінальному провадженні.

Кваліфікуйте дії Ж. Відповідь поясніть.

Задача 12. За клопотанням слідчого Я., під час досудового розслідування за фактом вчинення М. злочину, передбаченого ч. 2 ст. 248 КК України, ухвалою слідчого судді місцевого суду К. накладено арешт на автомобіль М., що використовувався останнім в якості засобу полювання. Після накладення арешту на автомобіль, слідчий Я. передав його Ч. на відповідальне зберігання під розписку.

Обвинувальним вироком суду М. було визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 248 КК України, а автомобіль, що ним використовувався в якості засобу полювання конфіскований у дохід держави. Виконуючи обвинувальний вирок суду, який набрав законної сили, державний виконавець С. звернувся до Ч. з проханням видати автомобіль, але той відмовився це зробити, повідомивши що не знає де він знаходиться.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 13. Переслідуючи мету ухилитись від відбування покарання, засуджений до обмеження волі Є., якому було дозволено короткочасний виїзд, після закінчення строку виїзду не повернувся до місця відбування покарання.

Кваліфікуйте дії Є. Відповідь поясніть.

Задача 14. Відбуваючи покарання у кримінально-виконавчій установі, засуджений до позбавлення волі В. створив організовану групу, яка тероризувала засуджених.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Література до теми

1. Бурдін В. М. Кримінальна відповідальність за ухилення від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи: *монографія* / В. М. Бурдін, С. П. Старосольська. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 304 с
2. Злочини проти правосуддя: *навч. посібник* / за заг ред.. В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. Харків: ЮА України імені Ярослава Мудрого, 2011. 160 с.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України. Х.: ТОВ "Одісей", 2016.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. К.: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.
5. Палюх Л.М. Кримінальна відповідальність за злочини проти правосуддя / Л.М. Палюх. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 744 с.
6. Палюх Л.М. Норми про кримінальну відповідальність за злочини проти правосуддя у світлі нового КПК України. *Форум права*. 2012. №3. С. 511-514.
7. Про національну поліцію: Закон України від 2.07. 2015 р. *Відомості верховної Ради України*. 2015. № 40-41.
8. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 р. *Відомості верховної Ради України*. 1993. № 25.
9. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. *Відомості верховної Ради України*. 1994. № 52. ст.455
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 р. *Відомості верховної Ради України*. 1994. № 11. ст.50.
11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 р. *Відомості верховної Ради України*. 1994. № 11. ст.51
12. Шепітько М.В. Злочини у сфері правосуддя: еволюція поглядів та наукові підходи до формування засобів протидії: *монографія*. Харків: Право, 2018. 408 с.
13. Шепітько М.В. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве показання : *монографія* / М. В. Шепітько ; за ред. проф. В. І. Борисова ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т вивч. пробл. злочинності. Х.: Апостіль, 2012. 258 с

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)

Семінарське заняття № 16 (2 год)

1. Кримінальні правопорушення проти порядку підлеглості та військової честі (ст.ст. 402-406).
2. Кримінальні правопорушення проти порядку проходження військової служби (ст. ст. 407-409) .

Іван

3. Кримінальні правопорушення проти порядку користування військовим майном та його збереження (ст.ст. 410-413)

4. Кримінальні правопорушення проти порядку експлуатації військової техніки (ст.ст. 415-417).

5. Кримінальні правопорушення проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб (ст.ст. 418-421). Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку збереження військової таємниці (ст. 422).

6. Військові службові кримінальні правопорушення (ст.ст. 425-426-1). Кримінальні правопорушення проти порядку несення служби на полі бою і в районі воєнних дій (ст.ст. 427-433).

Виконати завдання:

1. Назвіть хто з перелічених нижче осіб є суб'єктом кримінальних правопорушень проти встановленого порядку проходження військової служби: ° командир взводу 79-ї окремої аеромобільної бригади Сухопутних військ Збройних Сил України, старший лейтенант; ° стрілець 79-ї окремої аеромобільної бригади Сухопутних військ Збройних Сил України, солдат; ° начальник штабу 92-ї окремої аеромобільної бригади Сухопутних військ Збройних Сил України, полковник; ° начальник Генерального Штабу Збройних Сил України, генералполковник; ° начальник штабу Головного управління Національної Поліції у Львівській області, полковник поліції; ° слідчий Шевченківського районного відділення Головного управління Національної Поліції у Львівській області, старший лейтенант поліції; ° старший оперуповноважений Личаківського районного відділення Головного управління Національної Поліції у Львівській області, старший лейтенант поліції; ° старший оперуповноважений Управління Служби Безпеки України у Львівській області, майор; ° слідчий слідчого відділення Управління Служби Безпеки України у Львівській області, майор юстиції; ° старший прокурор Шевченківської районної прокуратури м. Львова, радник юстиції; ° старший прокурор Військової прокуратури Західного регіону України, старший радник юстиції; ° начальник відділу організації реагування та готовності підрозділів Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Львівській області, полковник служби цивільного захисту; ° рятувальник Шевченківського районного відділення Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Львівській області, старшина служби цивільного захисту; ° Міністр внутрішніх справ України; ° Міністр оборони України, генерал-полковник; ° Міністр оборони України; ° Голова державної служби з надзвичайних ситуацій, полковник служби цивільного захисту; ° Голова служби безпеки України; ° Голова служби безпеки України, генерал-лейтенант; ° курсант Львівського державного університету внутрішніх справ, молодший сержант поліції; ° студент Львівського державного університету внутрішніх справ; ° курсант Академії сухопутних військ імені Гетьмана Петра Сагайдачного, молодший сержант; ° студент Академії сухопутних військ імені Гетьмана Петра Сагайдачного ° курсант Національної академії Служби безпеки України, молодший сержант; ° студент Національної академії Служби безпеки

Іван

України; ° військовозобов'язаний, старший лейтенант запасу; ° військовозобов'язаний під час проходження навчальних (перевірних) зборів, старший лейтенант запасу; ° військовозобов'язаний під час проходження спеціальних зборів, старший лейтенант запасу; ° резервіст Збройних Сил України, старшина резерву; ° резервіст Національної гвардії України, старшина резерву; ° начальник медичної служби Західного оперативного командування Збройних Сил України, полковник медичної служби; ° стрілець 5-го окремого полку Національної гвардії України, солдат; ° начальник штабу 5-го окремого полку Національної гвардії України, полковник; ° стрілець батальйону “Донбас” Національної гвардії України, сержант; ° стрілець батальйону територіальної оборони України “Айдар” Збройних Сил України, молодший сержант; ° стрілець батальйону особливого призначення “Київ-1” МВС України, сержант; ° оперуповноважений Служби зовнішньої розвідки України, капітан; ° завідувач медичним пунктом військової частини 3913 Національної гвардії України; ° начальник відділу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, капітан; ° начальник департаменту економіки оборони та безпеки Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; ° начальник управління Державного концерну „Укроборонпром“; ° генеральний директор Державного спеціалізованого підприємства “Укрспецторг”; ° старший інспектор Львівської митниці Державної фіскальної служби у Львівській області, радник податкової та митної справи 3 рангу; ° начальник Західного регіонального управління Державної прикордонної служби України, генерал-майор; ° заступник начальника – начальник слідчого управління фінансових розслідувань Державної фіскальної служби у Львівській області, полковник податкової поліції; військовослужбовець батальйону Азов.

Задача 1. С. проходив строкову військову службу на посаді стрільця у військовій частині А 3913 Збройних Сил України у званні молодшого сержанта. О 10 год. 15 липня 2014 року С. була надано звільнення, з якого він повинен був повернутися о 20 год. цього ж дня. Під час перебування у звільненні С. зустрівся зі своєю матір'ю А., яка знаючи про те, що син цього дня буде у звільненні приїхала до його місця служби. Під час зустрічі з сином, А. схилила С. до неповернення до військової частини, пообіцявши переховати його удома, надала йому цивільний одяг, у який С. перевдягнувся, а також купила йому квиток на потяг додому. В результаті таких дій С. переховувався за місцем свого проживання до 15 год. 19 липня 2014 року, коли був затриманий органами військової служби правопорядку. Кваліфікуйте дії С. та А.

Задача 2. Молодший сержант К., будучи командиром відділення батальйону особливого призначення “Київ-1” МВС України, в зоні проведення АТО отримав наказ від командира роти Л. утримувати зайняту позицію. Оскільки сили терористів були значно більшими, на їх озброєнні була важка техніка, якої не було у К., виконання цього наказу К. визнав за неможливе, оскільки б це призвело до значних втрат серед живої сили відділення, яким командував К. У зв'язку із цим, він прийняв рішення відступити із займаної позиції та разом із відділенням повернувся до місця розташування основних сил батальйону “Київ-1”. Кваліфікуйте дії К. Чи можна К. інкримінувати

Іван

обставину, що обтяжує покарання “вчинення злочину в бойовій обстановці” або “вчинення злочину в умовах воєнного стану”.

Задача 3. Солдат С. проходив службу у військовій частині А3913 Збройних Сил України. У неділю, прибувши із звільнення в стані алкогольного сп'яніння, С. знаходився у приміщенні казарми сусіднього підрозділу. Після того, як черговий по полку капітан К. пред'явив С. вимогу покинути приміщення казарми, останній відмовився це зробити. Коли К. та помічники чергового сержант Р. та молодший сержант Л. спробували виштовхати С. із підрозділу, останній заподіяв кожному із них по декілька ударів рукою та ногою. Кваліфікуйте дії С.

Задача 4. Курсант Академії сухопутних військ імені Гетьмана Петра Сагайдачного, солдат А. під час виконання обов'язків вартового у стані алкогольного сп'яніння з хуліганських мотивів став бити вартових, а коли розвідний сержант В. почав вимагати від А. припинити протиправні дії та намагався відібрати автомат, А. вчинив йому опір. Органи досудового слідства кваліфікували дії А. як особливо злісне хуліганство за ознаками особливої зухвалості, опору особі, яка намагалася припинити хуліганські дії, та спроби застосування зброї. Чи вірно кваліфіковані дії А.?

Задача 5. Військовослужбовець Збройних Сил України сержант О. після відбою, порушуючи правила внутрішнього розпорядку в світлиці роти дивився телевизор. На вимогу чергового по військовій частині капітана С. йти спати О., а коли С. взяв О. за руку для того, щоб відвести його в казарму, О. наніс капітану С. декілька ударів в обличчя, тим самим заподіяв йому синці та гематоми на обличчі. Кваліфікуйте дії О.

Задача 6. Військовослужбовець Національної гвардії України солдат Р., порушуючи статті 49, 50 та 128 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, з метою показати свою перевагу над військовослужбовцем, який був молодшим за призовом, наніс удар ногою в гомілку військовослужбовцю цієї ж частини солдату К. за те, що він з необережності наступив на ногу Р., чим заподіяв рядовому К. легкі тілесні ушкодження.

Задача 7. Рядовому ЗС України Х. Була надана короткострокова відпустка на 10 діб, у яку він виїхав з військової частини 1 серпня 2013 року. Однак, із відпустки він до військової частини не повернувся, а був затриманий працівниками поліції 7 грудня 2013 року. Під час попереднього слідства Х. пояснив, що не збирався ухилитися від військової служби, крім того, мав бажання продовжити службу за контрактом, а до частини не повернувся тому, що не було грошей на проїзд. Кваліфікуйте дії Х.

Задача 8. Молодший сержант ЗС України П. та солдат ЗС України К. 6 квітня 2013 року домовилися заволодіти блоками до літаків ІЛ-76, які знаходилися у 239 стаціонарно-технічній будівлі військової частини, де обидва проходили службу. О 17 год. того дня вони прибули до аеродрому, проникли до будівлі та до 21 год. винесли з неї 16 блоків до літаків, які поклали на території військової частини відразу біля будівлі. В цей час вони були затримані черговим по аеродрому. Кваліфікуйте дії П. та К.

Література до теми

1. Денисов С.Ф., Бодаєвський В.П. Кримінальна відповідальність військовослужбовців за корисливі посягання на військове майно (ст. 410 КК України): монографія. Запоріжжя: КПУ, 2011. 324 с.
2. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) : навч. посіб. / за ред. М. І. Панова. Х.: Право, 2011. 184 с
3. Карпенко М.І. До питання кваліфікації злочинів проти встановленого законодавством порядку несення чи проходження військової служби, учинених за сукупністю злочинів. *Правові новели. Науковий юридичний журнал*. 2018. № 5. С. 115–121.
4. Мовчан Р. О. Аналіз законодавчого рішення про посилення кримінальної відповідальності за мародерство. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С. 281–285.
5. Про альтернативну (невійськову) службу: Закон України від 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 15.
6. Про Збройні Сили України: Закон України від 6.12. 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Textпро>
7. Про загальний військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 16 листопада 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 12.
8. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 44.
9. Практика застосування судами законодавства про військові службові злочини/ *Вісник Верховного Суду України*. 2002. № 2. С.21-24.
10. Хавронюк М.І. Військові злочини: навч. посіб. К., 1995. 155 с.
11. Харитонов С. О. Щодо деяких ознак об'єктивної сторони військових злочинів. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2018, № 3 (39), С. 166- 170.
12. Туркат М. військові злочини. *Вісник прокуратури*. 2002. № 6. С. 20-24.
13. Хавронюк М. За мародерство та суміжні кримінальні правопорушення – посилена кримінальна відповідальність. URL: <https://pravo.org.ua/blogs/maroderstvo-ta-sumizhni-kryminalni-pravoporushennya-kryminalna-vidpovidalnist/>
14. Хавронюк М. Образа військовослужбовця та погроза йому: кримінальна відповідальність. URL: <https://pravo.org.ua/blogs/obraz-a-vijskovosluzhbovtsya-ta-pogrozu-jomu-kryminalna-vidpovidalnist/>

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Семінарське заняття № 17 (2 год.)

1. Пропаганда війни.

Іван

2. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів.
3. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників.
4. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни.
5. Порушення законів та звичаїв війни.
6. Найманство.

Семінарське заняття № 18 (2 год.)

1. Застосування зброї масового знищення. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення.
2. Екоцид. Геноцид.
3. Посягання на життя представника іноземної держави.
4. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала.
5. Піратство.

Література до теми

1. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: *навчальний посібник* / За заг. ред. М.І. Хавронюка. К.: Ваіте, 2014. 944 с.
2. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку : *альбом схем* / за заг. ред. Я.О. Лантінова. Х. : Харків юридичний, 2012. 32с.
3. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими: Конвенція ООН від 12.08.1949. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_153
4. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях: Конвенція ООН від 12.08.1949. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_151
5. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі : Конвенція ООН від 12.08.1949. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_152
6. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими: Конвенція ООН від 12.08.1949. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/-show/995_153
7. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях: Конвенція ООН від 12.08.1949. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_151
8. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі: Конвенція ООН від 12.08.1949. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_152
9. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 9

Іван

грудня 1948 р. A/RES/260 А (III). URL:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_155

10. Конвенція про незастосування строків давності до воєнних злочинів і злочинів проти людяності від 26 листопада 1968 р. URL:
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_168
11. Мохончук С. М. Злочини проти миру та безпеки людства: генезис, еволюція, сучасна регламентація у кримінальному праві та законі: *монографія*. Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". Х.: Право, 2013. 526 с.
12. Мовчан Р. О. Кримінально-правова новела про виправдовування збройної агресії російської федерації проти України (ст. 436-2 КК України): правозастосовні та правотворчі проблеми. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право*. 2022. № 13. С. 197–204.
13. Романюк Б. В., Бантишев О. Ф. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку: *монографія*. Київ: Крок, 2018. 234 с.
14. Хавронюк М. За виправдовування збройної агресії РФ проти України – кримінальна відповідальність. URL: <https://pravo.org.ua/blogs/vypravdovuvannya-zbrojnoyi-agresiyi-rf-proty-ukrayiny-kryminalna-vidpovidalnist/>